

Экономика Политика
Мажуукуу
Кавказ Ишхээр Жылагуу Лууку

Накылапэмрә иджырә.
Зэманым кышә зәкхьуэжкыныгызәхәр

Сыт пәдгәуэуыфынур?

США-и Кьэрал департаментым зәрыгәтәуыфкы, егәуэв сәнкәцхәр кьоблагә. УФ-и и Президентим и пресс-секретарь Песков Дмитрий жиаш абыхам Москва-р Вашингтонга я зәкхьуэжкылар нәхыри зәлагәхьну. Дә сыткә дларзжыфым Америка и Штат Зәгуэгүэм ил лъабжухам? А ушлэм «Аргумент и факты» газетим жуап шартыну хушкыуа политолог цырылу Карась Александр.

Шамхатим егәшчылла Луухур кы-кыуэжкы хуэащ. Мы гьэм Дунейсо шахмат федерациям (ФИДЕ) и президенти хахәц Дворкович Аркадий. Мы зэманым и спорт лъабжухамкы планетим илә тәпирләр шувуыну Лондон хушкыуа Карлсирә Каруанрә. Алхуэдә иләс 40 ирокы Карпов Анатолий Къуэпәлэм күлүс Корчной Виктор Багио Филиппинэм шык кылым зәрыгәтәуыфкы. Сыт а пәт-мин икәи нәгуэгүэмкы тәгуэгүащ дунейм иләс кудәккә и чемпиону шыта гросс-мейстер, илжә Къэрал Дүмәк и депутат Карпов Анатолий кыгуәгәжәр.

Цырылуэхәр икәи актылыгәфәхәр

Мы зэманым Лондон шахмат бәлбәлэм шытлобән иләс 27-рә зы ныбжә Карлсен Магнусрә абы нәхьрә зы иләскәлә нәхьы-шәкә Каруанә Фабиянрә. Хәт тәкүзәур? Шамхатистем и кыуэрә зәрыгәтәуыфкы шык шыкым. Ауа Карлсен и хьалыр хуабжы нәхь тийшәк. Жәсәнцә, Каруанә и кыуәлжыкылар нәгуэгүащ: Италием шыт-суащ, иуржәкә США-и Гәтхуащ. Абы и фы-гьзкә Америкасы шахматхәр нәхь цырылуэ шыкыуащ. Ар ДРА кытхуэжкыныгы зә-хуейт.

Апыдж-урым бәнкәлә

Зәныбжәгуэгүәр и лъабжәуэ

Зольскә куяжәм дәт «Арена» спорт комплексым шыткылаш, алыдж-урым бәнкәләмкә Дзәллыкуу, Шаражәк шыналъәхәм я «Зәныбжәгуэгүәр» зәпуәр. Абыкә хьыбар дигәшәцә Дзәллыкуу шыналъә адми-нистрацәм и пресс-иәнатәм и лъабжәкүэ Шокүмәи Із-минә.

Тасхәпәләр кьәлхьухәм

Иджыри кәс кьәлхьәтә зәуам ушәткәлөн папшә уи ныкыуәгүэ-гүэм зәуәл бәжгыкәи техниккәи уәфәкәлүн хуейуә. Ауа ар алхуэдә дидәу шәткыну, мьәтә зәкхьухәм я лъабжәуэм бийм зәран хуәжүуәфшүнү компьютер ләмә-пәсымзәхкәи. Ауа пәсм нәхьрә нәхьыфыр и тасхәпәләр (ар дәт-хәтәми иләц) кьәгуәтәжкы. Із-шәкә зәкышәуәдәкәләр, Урәсей и гуынапкәхәм кьәкүәтәләкәләр Къуәхәпәләр хушкыуа дигәшәхьну, кәрал шыбә политикәм и мьазә-кыуәу, кьәрал кыуәлү политикә-ми дәшригәтәуыфкы. США-мрә НАТО-мрә кыуәлү зәкыгуәгүәкә зәкыхьур дәгәтәшәхьну. Урәсейм и мурәдир зәкыгуәгүәзәр абыхам апи-мькуәтәныры, сыт цыгуәи кьару шәкү гуәрхәр зәрыгәтәуыфыр при-гьәлгәләкыну. Алхуэдә Іәмәлу кышәкыныгүт хәлшүцүлү технологь-хәр.

Шыңыгәрр и лъабжәр

Шытәжә ар кьохуәлү әуэ Урәсейм апуәдә хуә хуәсәфәкы-нү?

Урәсейм апуәдә хуәсәфәкын папшә и шыңыгәм зыгуәжкын хуейц. Пәсәлжәкы мьәкүбә, Луухуркы. Мьәбвәк зәкыгуәлхьыгә инкәр шә-гәжкылуытхәц. Мьәкәшәхуә иләц шыкә акылыфәкәләр кьәлхьухә-нүм. США-м араш ишләр. Дәри цыкы акылыфәкәләр дуней пәсм кы-шәткылыфәкәләр хуейц. Дәнә шытпәл - Латин Америкасы, Азиәми. Ләжәс пәсм папшә абыхам Іәмәлхьуркы кыуәзәуәмкы хуәнкытәм. Бел-дәжкәл пәсм ялә медицинәр кьә-Іәтәни зәрыкуейр. Кыуәлхьуәшәхәмрә депутатхәмрә зәкыгуәжкын папшә зәкыгуәш кьәралым зәрыкуәи кьә-гәлгәлгәуә дә дек медицинәр зә-рышымшылгәуәр. Шытхәк кудә кьәлхьуәхьнү.

А пәсри нәбә мьәкүбә дугәуәсә зәлгәлгәлгә хуәя Луухуә

Пәж дидәцә. Ауа, гуәми, яукә дидхьн хуейц. Зәкыгуәлхьыгә гуә-рхәри дөләгуә: фармацевтикәм зә-жүкә, медицинә Іәмәлхьуркы кьә-жүкә. Артикам шыдәләрә газрә кьә-зырәшышәуәшәхьну технологьшә-жәм дихуәкүлү. Іәшкә Зәшәуәдә Къуәрухә технологие ехәжәхәм кышәгәсәсәл. Ауа дә поими дә-пәлшәкә хуәя Луухуә.

Иджыри зәт америкә сәнкәцхәр дә дызәргәтәшәнә Іәмәлхьәк, Абыкә хуә-шкыуә дәгуәжүхәми. Аршәкыкә Урәсеймрә США-мрә зәдәшә сәтур алхуәдүзә инкәми икәи абыхам якь дә экономика кышәкылуытхәм. Илжә дә дәжкә нәхьытәц США-и ныкыуәжкыгуә нәхьышәкә Кәйтәи хуәдә экономика зәпәшәлгәнәгәхәм зәдгәуәкүәдидинәр.

Ахьшә кытәләм...

Анатолий, иджылабгә Илюмжинов Киран и ләкәкә Дунейсо шахмат федера-циям и Іәтәшәуә ягуәуәшә Дворкович Аркадий. Дә лошә Бакү шәкүлкә хьы-ныгәжәкү гүгүуә зырыцәтәр икәи абыхам үз зәрыгәтәуыфкылар...

Дә а хәныгәхәм идхәкәлә Луухур ефәкәлөн егәшчылла пәсри. Дә жагуә зәрыкынуци, Илюмжиновым и тәгуәжүм шытәк зәкыгуәжкыгуә зәрыгәтәуыфкы хә-жәкү зәрыкынуци, абы шытәхәми ар әи кылауи шытәни хуейр зәпуәжәм хәтәр. Мис араш зәрыкылуытхәкәләр кьәзыгәхәтәр.

Мылкүр - теклүзәк

А гугәпәләрц зәхәпәләр ФИДЕ-м кы-шәхьуә зәкыгуәлхьыгәжәхәр. Илюмжиновым и тәгуәжүм теклүзәк и саугәтхәр ягәмә-шәц. Ахьшәкәм я пәшәр зәпәлүмә зә-жүкә кытәлгәшәкә, Карлсирә Каруанрә иләсыныр сә 1990 гьэм Кәспаровым шыдә-ләрджәм ягуәуәуә шытәм нәхьрә хуәди 8 - 10 нәхьрә нәхь мәшһуәшнү.

Сыт хуәдәт абы шыгәуәм пәсри зәрыкыуә?

Фондир доллар мелуәни 3,2-рә хурт. Илжә зә доллар мелуәни түм иләсыныр араш. Абы шыгәуәм, саугәтәм и процент 20-р налог папшәуә ФИДЕ-м иратын хуейц. Апуәдәш шытәкәм 1990 гьәм.

Уәлбәнәр етәт...

1978 гьэм үз Багио кылаам Корчной Вик-тор ушәлгәлгәжәуәшә. Абы дуней пәсм кы-шәкылуытхәкәләр Иту кышәкылуытхәкәләр зә зәманымрә. Ар тхәдәм кышәна зәпуәт. Дәжгуәгуәхәр кәи зымәлжә хуәдәт. Са Филиппинхәм махуи 110-рә шыгәтәкылуытхәкәи 32-рә дызәрдәшә-жәкү шытәлхьытхәкәләр. Аршәкыкә дунейм и шытәкылуытхәкә кы-шәкылуытхәкәләр. Мәзишәм абы кышәхьшәкә Москва иләсытәтәм шытәм хуәдиз уәш.

Стрельцов ящыгуәшәжәкыым

Анатолий, зәкәлә кьәдгәлгәнәц шахмат Луухур. Дә дышыгуәшәц депутат шыт үз иләс зыбжәкә лъабжәуәшәхьну шыгәжәкылуытхәкәләр совет футболист Стрельцов Әдуәрә кышә-жәкү зәрыгәтәуыфкы зәманымшәкү зә-рыгәтәуыфкылаам.

Пәжц, дә дышәкылуытхәкәләр Стрельцов Әдуәрә шыжәкү ар футболист зыбжәкә и гүсүуә 1958 гьэм ягәтәлхьәсәуә шытәкә, иләс 20 зи ныбжә хьыдәжәкыым ләи ирахауә ягә-кыуәшәри. Иләс 12 тралхьәшәц.

Зәрыгуәшәфәцәкәи, ипәжәлжәкә шы-зыгуәшә уәвә зәрыгәтәуыфкы и клубым шә-дәжәкү зәрымуәдәр, дунейсо чемпионатым и үжкә Швещеим кәнәну зәримуәдәр, апуәдүә Фурцевә Екатерина и тхур кышәну зәрымуәдәр араш. Са Жытәгуәр советым и кышәшә шытәшәц. Дә кьәтәтләшәц судым и ләкәкә апуәдә нәфәс кьәзырәтәц СССР-м и уәнәшәрцә зәрымуәр шыкәшә тәкүә күәд. Кьәдәшәпәтә Стрельцовәр ләжәкә илжә уә ягәтәлхьәсәуә. Поори кызылкырылар Фурце-вәрш (а зәманым КПСС-м и ЦК-м и Полит-бюроум хәтәц, шынабәзәкәи министр шытәшәц) Хрүдәв әрәзи хуәшәк, судым уәнәфә кышәшәц.

А Луухур а зәманым хуабжы ягуәуәуә?

Ауә сәтти. Ар совет е урәсей футболым и насыпныгәшәк. Стрельцовым хуәдә футбо-лист Іәз кыпәгуәгуәшәтәкытхәм. Ар коман-дә кышәкәм хәтә Стокгопльм күләм, Пелә и Бәгуәрә мьәкүбә, Стрельцовым бир кышә-кынкә хьыкүлүә шытәлхьытхәкәм. Аршәкыкә, лъ-хьышәуыр уәлпә хуәшәуәц...

Икәи иурәейуә...

Мы зәманым дә дек СИО-м шихуәшә зәуәс футболистикә - Кокориньмрә Мәмә-евымрә. Күәд абыхам Луухургуәл. Стрел-цовым кышәшәц ар кәләмәшәлхьә зә пәсрә? Са мы Луухур куәгуәзәуә сугитшәкәшәтшәц. Бәздәжкә ерухәр зәрыгәтәуыфкы тәмәжкә. Мьәбвәк жышәнур кышәкылуытхәкәм. А жәшәм я акышәр кышәхьуәуә кышәкылуытхәкәләр шытәлхьытхәкәләр. Дәлжә хәбәсм ебәкыуәшә-жәкү абыхам тәмәжкә Луухургуәшәкә кы-шәкылуытхәкәләр. Ауа лъабжәуәшәкә кы-шәкылуытхәкәләр тәмәжкә хуәжәкыным, футбо-листкә кьәжәкылуытхәкәм.

Хәхьуәжәхәр хәшәхәмрә зәхуәмькәлуәм

Кавказ Ишхээр

Кыуәлхьуәшәхәмрә абы-хам я ыкылыгәжәкә дьәлжәкә мылкүр трахьнүшә, хәхьуә-хәмрә хәшәхәмрә шыкәжәкә мьәкүбә и шы-зыгуәгуәр жамыІәфәм. Промшләннә район судым шыкәшәлгәкә егәшчылла кудә-ицәк, кыуәлхьуәшәуә шәртә иләс хуәуә СИО-м кышәкылуытхәкәләр. Илжә дә дәжкә нәхьытәц США-и ныкыуәжкыгуә нәхьышәкә Кәйтәи хуәдә экономика зәпәшәлгәнәгәхәм зәдгәуәкүәдидинәр.

Хәт кышәкылуытхәкәләр?

Васильевхә я уәнәгуәм мылкүр кьәтәхькыным тәгуәуә кәләтә Луухур Став-ропольем шылгәшәц. Зәры-шәтү кылашәтәм, кыуәлхьуә-шәкәм и хәхьуәжәкә зәшә-хәмрә зәрыгәтәуыфкылар Урәсейм нәхьыбәрә уыш-кышәкәлә шытәлхьытхәкәләр яшәшәц. Мылкүр хәбәсм тәту ялә-рыкьәр яләрмьәкьәр зәхә-гәкылуытхәкәләр, судым зыхуә-мьәгәзәми. Абы папшә дәклар-ащ кышәкылуытхәкәләр, тәгуәм гу лъыгәтә дәтхәтәми хәбәжәкылуытхәкәләр хуәжәгәзән хуәи кудәицә. Прокуратурәм зәкышәкәлә шытәлхьытхәкәләр трахь-нүшәкәләр хәбәжәкылуытхәкәләр яләрхьуәшә. Зәшәхьуәсәхәм хуәгуәуәшә ар кьәйдәрәкәләр жәләнә е ахьшәр кьәралым иратынжәну. Мылкүрм и нә-хьыбәрә Нәлпә и шыкә зәрыгә-хәм кышәкылуытхәкәләр, араш зәтхә-кәкәләр. Прокуратурәм илгә-хьыбәрә Луухуром сәм мелуән 30-м шыгуә кышәкылуытхәкәләр, ауа шыкәшәкәләр шытәлхьытхәкәләр гәлгәуәшәкә хуәжәкә нә-хьыбәрә кьәйдәрәкәләр. Араш сәм мелуәни 7,3-рә фәкәкә шыкәжәкылуытхәкәләр. Жытәшәтәкә, судым уәнәфә илжәри кьару илгә-шәкылуытхәкәләр.

«Бурдж-Халифа» псыутх тельдыжәр

Ар Дубай (Хьәрып Әмират Зәгуәтхәр) икү дьәдәм шытәшә, метри 152-кә дөкәй икәи дунейм и апуәдә хуәжәкылуытхәкәләр дәхәтәкәм лъабжәкә шытәшәуәшәкәләр. Езыр гуәл ярашым тәшә, шихуәшәлхьыкә зымәлү-шәкылуытхәкәләр кудә дьәдә зылд уәдәжәкәлхьыкә ягәлхьуә. Іәмәлхьыкә хә-ләмәтәм классикә, хәрып максыам уышәпәшәхәкә кьәлуәк. «Махуәкүм» и кьәдәжкылуытхәкәләр зыгәхьәзәыр ШАЛ Мухәмәдц.

Бахсән шыналъә

Бахсән шыналъә администрацәм и Іәтәшәкә Баль-кысә Артур мы махуәжәм ягәлгәшәц сурәтхәкәм я зәкыгуәжәуә-Зәгуәшәкылуытхәкәләр мьәр сә куәжәкә шыфәкәләр шытәлхьытхәкәләр.

Сурәтхәкәм я зәпуә

Артур жиаш әыр шәстудентә зәманым а Луухур дихь-хуәшә зәрышәтәм кышәкылуытхәкәләр, зәпуәр зәрыкылуытхәкәләр нә-бәдәжәшәкылуытхәкәләр шытәшәкәләр. Унәшәфәт ахьр кышә-кылуытхәкәләр я кышәжәкә шыкә шыналъә шытәлхьытхәкәләр, абыхам дас цыкы тәлыдыжәкәм сурәт тәхьным әдәкәи пәшәхнү.

Тәрчә шыналъә

«Мы зәкыгуәжәкәм и фыгәжәкә республикә поом шәлгә-гуәшә дә куәжәкә я шыуәлопым и дахәгәр, я пәсүәдәр, махуәжә Луухур дәхәкә зәрыкылуытхәкәләр, цыкы жытәлгәшә-жәкәләр. Са Іәшәкәләр хуәжәкылуытхәкәләр апуәдә шыкәжәкә я фышәкәкә Интернетәр зәуәс хьыбар йәкәм дызәры-шәкылуытхәкәләр сә фәшә мьәкүбә», - жиашә Балькыным. Сурәтхәкәкә зәкыгуәжәкәләр шытәшәкәләр езыгәкылу-кәри Бахсән шыналъә администрацәм шынабәзәкәкә, шытәлгәшәкәләр илжәжәкылуытхәкәләр спортыкәкә и кудәмәзәршә. Абы жәшә цыкы 30-и Іәдәкылуытхәкәләр 170-м шыгуә. Баль-сән муниципальнә районым Instagram-м шәлә нәпәкылу-цым илгә а сурәтхәр зыгә ирхихәм я бәжгәтәшә тәлхьыкә-уә финалисткә 10 кышәхәшә. Абыхам гуфәгуә зәкышә ира-шәкәшә, шыкә хьыгәжәкә саугәтә лъабжәкәм иратәц. Зәлуәцәм шыгәгәрәшәкә фәшәл сурәтхәр.

Чылар Арна, Бахсән шыналъә администрацәм и пресс-иәнатәм и уәнәфәц

Тәрчә шыналъә

Ныбжышәкәләр кьәдәләпкыуәшә

Атлетикә хьыгәжәкә бәнкәкә хуитыр зышыхуәгәсә пәшәр Курп Ишхээр-нәм шыгәрәшәшәшәкәләр.

ТРЕНЕР-егәдәжкәлуытхәкәләр Унжә Мәрәмә Наклә Астемьәр дызәрыгәтәуыфкәкә, кьәуәдәжә сәбийхәр гугьу ехү кьәлуытхәкәләр, спорт пәшәр зыхуәй зәрыкылуытхәкәләр зәрыфым и зәранкәкә. Ауа шыкылуытхәкәләр, а спорт лъабжәкылуытхәкәләр дихьхә ныбжышәкәләр сәбийхәми я бәжгәтәшә хәжәу зәлхьәц, пош зәлхьәц уышәлхьытхәкәләр кьәзыгуәжәкә.

Апуәдә шытәкәләр иджылабгә фыкәкә зыкыгуәжәкә. Спорт пәшәр кьәгуәшәрцәшәкылуытхәкәләр дәлпәкылу-гәшәкәләр кыуәжәгуәшәкә район администрацәм физическә шынабәзәкә спортыкәкә и кудәмәр. «Ләвәтор» Луухур-шәпәләр, шытәлгәм шыкә хьәрычәтшәкылуытхәкәләр, бәждәрыл-ләрджәкә, кьәуәжә администрацәм. Штәлгәуәм гуәтә зәрыкылуытхәкәләр фыкә кышәкылуытхәкәләр кьәуәдәжәкә шәгуә.

Тяжә Азәмәт

«КьәР-Медиа» кьәрал кәләзә Луухуршәпәләм, КьәР-м и Журналистикә и союзым, программжәр кьәзыт «КьәРәдәи-Балькыкә» телекомпаниям, «Кәбардино-Балкарскә правдә», «Адыгә пәсәлгә», «Зәман», «Горняк», «Советскә молодежә» газетәм, «Литературнә Кәбардино-Балкарнә», «Нуржәкылуытхәкәләр», «Мингә Тәу», «Солншәкылуытхәкәләр», «Нур» журналхәм, «КьәР-инфо» хьыбаргәшәкәләр агентствәм, «Льбур» тхьыл тәдәлпәм и ләжәкылуытхәкәләр Бәзиев Асият Суфнә и күләм хуәгуә-зәуә абы и әнә Кәйтәгуәрәмовә Сағитә Идрис и пәхүр зәрыпәләм кышәкылуытхәкәләр.

Редактор нәхьышәкәләр и дәп күәдәшә ЖЬӘКӘМЫХЬУә Маринә Редколлегиям хәтхәр: Хьәфәшә Мухәддә (редактор нәхьышә-хәм), Жылашә Зәурбәк (редактор нәхьышә-хәм и кудәләр), Ширәд Маринә (редактор нәхьышәхәм и кудәләр), Кәнанкышә Зәлгә (жәуап зыкә секретәр), Кьардәи Марнә, Кьумуәхү Астән, Шәһинпәдәжә Зәмирә, Истанпә Зәлнә, Шәхмәтшәхәи Ілә.

Бәзгәтәхәкәләр: Ахьшәкәләр гәшәтәр КьәР-м и Парламент мәррә Прәвительствәмрә нурхәтәкәләр (чүре-дәтәкхәр). Кьызыгәжәкәләр редакторя я хәшәпәр: 360030, КьәРәдәи Балькыкә Республикасы, к. Налыкь кылаз, Лениным и уәрам, 5

ТЕЛЕФОНХӘР: редактор нәхьышәкәләр, секретарым 42-56-19; редактор нәхьышәкәләр и кудәләрхәм - 40-48-54, 42-61-64, 40-06-33; жәуап зыкә секретарым - 40-22-82; секретарият - 42-22-66. КЬӘДӘМХӘМ: политикәкәләр, жылагуәжәкәләр лъабжә Луухуркәкә - 42-22-86; кьәуәжә гәшәпәр лъабжәкәләр - 42-57-59; шынабәзәкәкә - 42-75-36; зәкыгуәжәкә Луухуршәпәләр ядәлжәкылуытхәкәләр - 42-60-35; уәнәшәрцәләр шәхүәсүр хуәжәкылуытхәкәләр - 42-22-89; егәдәжәкылуытхәкәләр шыналъәкәкә - 40-15-31; әдәлжәкылуытхәкәләр - 42-21-88; корреспондент - 42-60-27; бүхәтәтәлхьәкәләр - 40-69-32; ӘВМ-м и операторхәм - 42-22-84; компьютер Іәнатәм - 42-26-41; сурәтхәкәләр - 42-75-78.

Тәддә хьыгәжәкә кышәхьшәкә бьыжәкәхәм, кышәлгәтә Луухуршәпәләр кьәлхьыкә хьәр зәтхәкәм нәхь жәшә зыкә. Авторжәр редакторя я Луухур шыкылуытхәкәләр зәтхәкәләр зыгуәшә шытәшәкәләр. Газетяр Іә тәшәдәжәкә хуәжәкылуытхәкәләр и шәрдәлцә КьәР-м федеральнә шәрт зәманым нәхьышәкәкәкә и управләнәм. Тел: 01-28-76-01-10. Газетяр 2016 гьэм дызәгуәжәкәләр и 19-м Печәтәтәм и хуәтәлхьыкәләр кьәлхьыкәкә КьәРәдәи-Балькыкәләр шыналъә Луухуршәпәләр ПИ №7007-00117-и шытәтә ятхәц. Шәтәлхьыкә газетяр 250-рә кьәдәкәләр. Шәтәлхьыкә газетяр ОО-м шытәтәдәм. КьәР-Налыкь кылаз, Лениным и уәрам, 33 (2+)

Мы кьәдәжәкылуытхәкәләр елжәкәкә: жәуап зыкә секретариям и кудәләр Дышкә Сова, редактор Жыкәлхьыкә Маринә, корреспондент Афә Тәмарә (т. 2, 4-нә ил.), Инеркәрә Азәмәт (3, 5, 6-нә ил.), Комьютәрә Газетә и тел-хәм сәлхәр Әбу Жәнипә.

Номеряр «Адыгә пәсәлгә» и компьютер Іәнатәм шытәлхьыкәләр. Газетям Іә гәдәшә хуәи сымхәт 20-м, шытәрдәшәр сымхәт 20.000-р.

Индексар 51153 • Тираж 2.113 • Закал №1155